

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
УКРАЇНСЬКА ФЕДЕРАЦІЯ ХОРТИНГУ**

ПЕДАГОГІКА ХОРТИНГУ

ЗБІРНИК НАУКОВИХ ПРАЦЬ

*Рекомендовано до друку Науково-методичною колегією
ВГО «Українська федерація хортингу»
(протокол № 19 від 26 вересня 2012 року)*

КИЇВ – 2011

УДК 37.02 : 796.85 (08)
ББК 74.202 : 75.715
П 33

*Рекомендовано до друку Науково-методичною
колегією Всеукраїнської громадської організації
«Українська Федерація Хортингу»
(протокол № 19 від 26 вересня 2012 р.)*

Збірник наукових праць «Педагогіка хортингу» Всеукраїнської громадської організації «Українська Федерація Хортингу» є науковим виданням з педагогіки, в якому можуть публікуватися результати дисертаційних робіт на здобуття наукових ступенів доктора і кандидата педагогічних наук

Редакційна колегія:

Бех І. Д.	– дійсний член НАПН України, доктор психологічних наук, професор (<i>головний редактор</i>)
Артюшенко А. О.	– доктор педагогічних наук, професор
Беленька Г. В.	– доктор педагогічних наук, професор
Болтівець С. І.	– доктор психологічних наук, професор
Зубалій М. Д.	– кандидат педагогічних наук
Коновець С. В.	– доктор педагогічних наук, професор
Круцевич Т. Ю.	– доктор наук з фізичного виховання та спорту, професор
Тимошенко О. В.	– доктор педагогічних наук, професор
Федорченко Т. Є.	– доктор педагогічних наук, професор
Півоварський Юліуш	– почесний професор, PhD, ректор Вищої школи публічної і індивідуальної безпеки „Апейрон“ (Польська Республіка)
Порада Віктор	– професор, доктор юридичних наук, ректор Вищої школи в Карлових Варах (Чеська Республіка)
Шортт Джеймс Джордж	– президент Всесвітньої асоціації особистих охоронців Ірландія)
Касташортський Юрчак Войтех	– професор, PhD, Академія збройних сил ген. М. Р. Штефаника в Ліптовському Мікулаші (Словацька Республіка)

Рецензенти:

Волков А. В.	– доктор педагогічних наук, професор
Оржеховська В. М.	– доктор педагогічних наук, професор
Присяжнюк С. І.	– доктор педагогічних наук, професор
Сичов С. О.	– доктор педагогічних наук, професор

П 33 Педагогіка хортингу. – К. : Паливода А. В., 2012. – 293 с.

ISBN 978-966-437-427-6.

До збірника увійшли наукові праці вітчизняних учених, аспірантів, тренерів з хортингу. Автори спрямували свій науковий пошук на багатоаспектне висвітлення шляхів щодо реалізації сучасних підходів у теорії і методиці хортингу. Збірник містить наукові роботи працівників закладів освіти, науково-педагогічних працівників і студентів, учасників конференцій, круглих столів, семінарів, дослідження з педагогіки, психології, філософії, історії, теорії і методики викладання фізичної культури та обраних видів спорту. Матеріали представляють узагальнені результати досліджень у напрямі теоретичних та практичних аспектів удосконалення професійних компетентностей фахівців фізичної культури і спорту. Збірник містить інноваційні науково-практичні матеріали досліджень, присвячені актуальним питанням сучасної спортивної науки. Данні матеріали підтримують принципи вільного поширення наукової інформації та глобального обміну знаннями задля загального суспільного прогресу. До збірника включено роботи з проблем сучасної теорії і практики освіти, навчання та виховання. Авторами наукових праць розміщуються результати науково-дослідної діяльності в галузі педагогіки співробітництва, нових педагогічних технологій соціалізації та самореалізації особистості. У виданні здійснюється популяризація та висвітлення сучасних педагогічних, психологічних, філософських досліджень, можливостей і шляхів втілення їх у практику. Друкуються наукові статті, написані на базі проведених авторами емпіричних і теоретичних досліджень. Розглядаються проблеми особистості, когнітивної сфери, питання спортивної, екологічної, педагогічної, політичної, соціальної, медичної психології, особливості поведінки.

Матеріали подаються мовою оригіналу. За достовірність фактів, статистичних та інших даних, точність формулювань і висновки несуть відповідальність автори матеріалів. Друкується в авторській редакції.

Будь-яке відтворення тексту без згоди авторів та видавництва забороняється.

УДК 37.02 : 796.85 (08)
ББК 74.202 : 75.715

ISBN 978-966-437-427-6

© К. : Паливода А. В., 2012

ЗМІСТ

Єрмоєнко Е. А.	
Методика розвитку швидкості у спортсменів хортингу	4
Єрмоєнко Е. А.	
Методика розвитку витривалості у спортсменів хортингу	20
Єрмоєнко Е. А.	
Методика розвитку спритності у спортсменів хортингу	34
Єрмоєнко Е. А.	
Поняття базової техніки хортингу	47
Єрмоєнко Е. А.	
Арсенал техніки хортингу	62
Сокол Є. М., Єрмоєнко Е. А., Гречаний О. М.	
Вивчення стійок спортсменами хортингу	82
Кривенко В. П., Єрмоєнко Е. А., П'ятиков С. В.	
Методика вивчення пересувань спортсмена хортингу	94
Єрмоєнко Е. А.	
Ударна техніка руками в системі хортингу	110
Роханський В. М., Єрмоєнко Е. А., Карасевич С. А.	
Методи вдосконалення спортсменами хортингу ударної техніки руками	125
Єрмоєнко Е. А.	
Основи здорового способу життя спортсменів хортингу шкільного та студентського віку	139
Єрмоєнко Е. А.	
Застосування прямого удару рукою у двобої хортингу	155
Єрмоєнко Е. А.	
Техніка бічного удару рукою в системі хортингу	175
Єрмоєнко Е. А.	
Методичні основи викладання хортингу	188
Єрмоєнко Е. А.	
Методика національно-патріотичного виховання хортингістів	207
Полторацький С. С., Єрмоєнко Е. А., Вехтєв В. В.	
Методика військово-патріотичного виховання хортингістів	229
Єрмоєнко Е. А.	
Хортинг як засіб формування готовності до захисту України	246
Єрмоєнко Е. А.	
Хортинг – бойова культура України	264
Єрмоєнко Е. А.	
Хортинг – традиційний бойовий звичай українського народу	280

МЕТОДИКА ВІЙСЬКОВО-ПАТРІОТИЧНОГО ВИХОВАННЯ ХОРТИНГІСТІВ

ПОЛТОРАЦЬКИЙ Сергій Сергійович
СРЬОМЕНКО Едуард Анатолійович
ВЄХТЄВ Валерій Валерійович
Українська федерація хортингу

Анотація. У даній науковій статті характеризується методика військово-патріотичного виховання хортингістів, визначено пріоритетні напрями національно-патріотичного виховання особистості в системі хортингу, описано методи забезпечення реалізації програми національно-патріотичного виховання засобами хортингу, метою дослідження є визначення основних характеристик хортингу як чинника формування військово-патріотичних здібностей, національно-патріотичного виховання, фізичної культури та основ здоров'я учнівської молоді та наукове обґрунтування засобів позитивного впливу хортингу, що сприяють вихованню у молоді військово-патріотичних навичок, цінностей здорового способу життя, всебічного розвитку, підвищенню рівня здоров'я за методикою виду спорту хортингу. Перевірено ефективність психолого-педагогічних умов, організаційних форм і методів, проведено теоретичний аналіз проблеми виховання фізичних якостей, військово-прикладних здібностей, умов застосування оздоровчих, прикладних, загальнорозвивальних і спеціальних фізичних вправ хортингу для підвищення ефективності роботи систем організму. Викладено матеріал щодо концепції та підходів до класифікації фізичних вправ і методик хортингу для спортсменів учнівського віку. Дослідно-експериментальним шляхом перевірено ефективність упроваджені педагогічної системи національно-патріотичного виховання, формування військово-патріотичних здібностей, фізичної культури та основ здоров'я учнівської молоді засобами хортингу, ціннісного ставлення до здоров'я та уникнення шкідливих звичок. Подано результати дослідження щодо формування військово-прикладних здібностей, цінностей здорового життя та ефективності організаційних форм національно-патріотичного виховання, спортивної дисципліни у процесі занять хортингом в умовах навчального процесу закладів освіти.

Ключові слова: методика військово-патріотичного виховання, хортингісти, національно-патріотичне виховання, військово-патріотичні здібності, хортинг, готовність до захисту України.

Актуальність наукового дослідження. Весь освітній процес у системі хортингу має бути насичений різними аспектами національно-патріотичного виховання. Проте особлива роль тут належить знанням соціально-гуманітарного циклу, а саме: історії, географії, природознавству, суспільствознавству, літературі, а також громадянській освіті.

Виклад основного матеріалу. Ефективність національно-патріотичного виховання в системі хортингу значною мірою залежить від спрямованості виховного процесу, форм та методів його організації [1–11; 19–32]. Серед методів і форм національно-патріотичного виховання пріоритетна роль належить активним методам, що ґрунтуються на демократичному стилі взаємодії, спрямовані на самостійний пошук істини і сприяють формуванню критичного мислення, ініціативи й творчості.

До таких методів належать: соціально-проектна діяльність, ситуаційно-рольові ігри, соціодрама, метод відкритої трибуни, соціально-психологічні тренінги, інтелектуальні аукціони, мозкові атаки, метод аналізу соціальних ситуацій з морально-етичним характером, ігри-драматизації, створення проблемних ситуацій, ситуацій успіху, аналіз конфліктів, моделей, стилів поведінки, прийняття рішень, демократичний діалог, педагогічне керівництво лідером і культивування його авторитету, використання засобів масової комунікації, методики колективних творчих справ, традицій, символіки, ритуалів, засобів народної педагогіки. Крім названих можна застосовувати також традиційні

методи: бесіди, диспути, лекції, семінари, різні форми роботи з книгою, періодичною пресою, самостійне рецензування тощо. А саме:

бесіди – «Хортинг – національний вид спорту України», «Моя рідна Україна», «Знати і поважати Герб своєї України, її Прапор і Гімн», «Наша Вітчизна – Україна», «Державна символіка Батьківщини», «Твої права і обов'язки», «Що таке воля», «Сім'я, рід, родина, рідня», «Патріотизм – нагальна потреба України»;

огляди періодичної преси – «Що, де, коли?», «За текстами газет», «Цікаві хвилинки», «Пульс планети»;

огляд телепередач патріотичного напрямку;

засоби, які виховують любов до української мови – «Свято рідної мови», «Мужай прекрасна наша мова», «Шевченківське слово», «Літературні вечорниці», «Тиждень української мови» – конкурс на кращий мовний плакат, конкурс декламаторів, конкурс на кращу розповідь української народної казки, вечір українських загадок, прислів'їв, приказок, повір'їв, легенд, народних прикмет; звернення до методики вивчення мови із зупинками на освоєнні лексики, фразеології, етимології; зустрічі з письменниками, поетами; філологічні мікроекспедиції – записати назви окремих предметів давнини, зібрати прислів'я, приказки, загадки, поширені в даній місцевості з наступним обговоренням їх в класі, або на засіданнях гуртка; мовні екскурсії, завдання яких виявити неграмотні, неоковирні вислови в об'явах, рекламах, вивісках, тощо; стенди «Як ми говоримо»;

форми роботи, пов'язані з вивченням історії рідного краю і народу – історичне краєзнавство: відвідання місць історичних подій, вивчення літератури, збирання документів та матеріальних пам'яток, замальовування чи фотографування історично цінних об'єктів, виготовлення схем, макетів, щомісячного історичного календаря, влаштування виставок, заочна подорож «Україно ти моя прекрасна» [12–18], складання історії свого роду, участь в роботі гуртків, етнографічного та фольклорного ансамблів, оформлення кімнат народознавств, святкування Дня Конституції, Дня незалежності України;

форми роботи військово-патріотичного виховання: патріотичні клуби, участь у грі «Хортинг-Патріот», участь у Пласті, юний рятувальник, фестивалі патріотичної пісні; святкування Дня перемоги, Дня збройних сил України, Дня призовника, захисника Вітчизни, Дня пам'яті Героїв Крут; змагання з військово-прикладних елементів хортингу, літні військово-спортивні табори, участь у військово-спортивних іграх, участь у фізкультурно-оздоровчому патріотичному комплексі «Козацький гарт»; інтелектуальні вікторини «Гордимось подвигами предків»;

архівно-пошукова робота, екскурсії до музеїв, зустрічі з ветеранами війни та учасниками бойових дій, родичами загиблих захисників Батьківщини, випуск плакатів, буклетів, газет за матеріалами пошукової діяльності;

участь у «Вахтах пам'яті», акціях «Збережемо пам'ять про подвиг», «Ветеран мого двору», «Школа – госпіталь», «Солдатські вдови»;

вивчення факультативних курсів за вибором «Історія української культури», «Видатні військові України», «Історія дипломатії», «Друга світова війна», «Ми – громадяни», «Практичне право», обов'язкових предметів «Людина і світ», «Людина і суспільство»;

проведення семінарів, конференцій, круглих столів: «Партизанський рух в Україні у спогадах учасників, мовою документів, нових досліджень», «У пам'яті світ врятований», «Утверджувати ідеали культури миру – служити миру», «Діячі руху Опору в Україні в роки Другої світової війни»;

уроки пам'яті, уроки мужності: «Їх славні імена в літописі захисту України», «Зростаємо громадянами-патріотами землі, що Україною зветься», «Наша вулиця носить ім'я героя війни», «Діти, молодь у підпіллі в роки минулої війни», «Бойові нагороди воїнів, полководців, які визволяли Україну від нацистів», «Імена фронтовиків на обеліску братської могили у моєму населеному пункті»;

виховання бережного ставлення до природи – створення учнівських проектів «Наукові знання про природу», «Очевидне – неймовірне», «Дивосвіт»; виробів учнів з природних матеріалів, проведення конкурсів на кращий плакат «Бережи довкілля», операцій «Мурашник», «Блакитні водойми», «Шпачки прилетіли», «Лелеки», «Посаджу я деревце», «Наші джерела»; екологічні екскурсії, олімпіади, свята, конкурси, штаби охорони природи, пошукова діяльність;

засоби виховання правосвідомості – вивчення Конституції України, клуби юних юристів, дипломатів, загони рятівників, шкільні штаби порядку, зустріч з депутатами, працівниками правоохоронних органів, дискусії: «Чи варто завжди дотримуватись букви закону?», «Що значить бути патріотом?», «Свобода чи вседозволеність?», теоретичні конференції: «Україна суверенна і незалежна, демократична, соціальна, правова держава», «Суть громадянського суспільства», захист рефератів: «Найважливіші функції Української держави», «Проблеми та спрямованість нашої економіки», «Свобода та особиста недоторканість громадян»;

виховання засобами праці – соціально-проектна діяльність, підприємництво, кооперативи, бізнес-клуби, табори праці і відпочинку, фермерські господарства, аукціони, ярмарки, індивідуальна трудова діяльність, розширення зеленої зони біля закладу освіти, впорядкування та догляд за подвір'ям, проведення операцій «Турбота», «Милосердя», «Біля мого будинку» тощо.

Забезпечення реалізації програми національно-патріотичного виховання засобами хортингу

Класно-урочна діяльність:

уроки-практикуми;

ігрові форми навчання та виховання;

інтегровані уроки;

колективне взаємонавчання.

Позаурочна діяльність:

історичні декади;

проведення свят, заходів, спортивних змагань, творчих конкурсів;

вікторини, олімпіади, конференції;

пізнавальні класні години.

Творчо-пошукова діяльність:

організація роботи шкільного музею, екскурсійна робота;

навчальні та виховні проекти, соціальне проектування, пошуково-дослідницька діяльність; творчі роботи;

театралізація.

Діагностична діяльність:

анкетування учнів;

визначення рівня вихованості;

діагностика рівня розвитку пізнавальних інтересів спортсменів хортингу;

опис і фіксація даних на паперових та електронних носіях;

аналіз анкет, опитувальників, проведених заходів тощо;
порівняння і зіставлення з очікуваним результатом проекту, з уже досягнутими показниками.

Вивчення передового педагогічного досвіду:

участь у семінарах, засіданнях методичних об'єднань, заходів з виховної роботи;

вивчення виховних програм і проектів з патріотичного виховання спортсменів;

вивчення публікацій ЗМІ з патріотичного виховання учнів хортингу.

Взаємодія з громадськими організаціями:

проведення заходів патріотичної спрямованості спільно з громадськими організаціями, міськими бібліотеками, радою ветеранів, спілками тощо;

участь у конкурсах патріотичної спрямованості, що проводяться громадськими організаціями міста, області.

Пріоритетні напрями національно-патріотичного виховання в системі хортингу

- 1) духовно-моральний напрям – «Я – патріот»;
- 2) культурно-історичний напрям – «Мала Батьківщина»;
- 3) громадянсько-правовий напрям – «Я – громадянин»;
- 4) військово-патріотичний напрям – «Дні військової слави»;
- 5) спортивно-патріотичний – участь у спортивних змаганнях;
- 6) культурно-патріотичний – участь у художній самодіяльності.

Духовно-моральний напрям включає в себе:

формування морально стійкої цільної особистості, яка має такі моральні якості, як сумлінність, чесність, колективізм, прагнення дотримуватися правил поведінки, повагу до старшого покоління, мужність, любов до Батьківщини та свого народу;

виховання поваги до сім'ї, батьків, сімейних традицій;

формування позитивного ставлення до здорового способу життя, виховання активної життєвої позиції щодо власного здоров'я, неприйняття асоціальних явищ, котрі підривають фізичне і духовне здоров'я нації.

Культурно-історичний напрям передбачає:

виховання в учнів любові до своєї малої батьківщини, рідного краю;

залучення учнів до роботи по збереженню культурних та історичних пам'яток бойової та трудової слави;

формування почуття національної гордості, національної самосвідомості, здатності жити поряд з людьми інших культур, мов і релігій.

Цивільно-правовий напрям орієнтований на:

вивчення державної системи України, її Конституції, Гімну, державної символіки, прав і обов'язків громадянина України;

формування глибокого розуміння громадянського обов'язку, ціннісного ставлення до національних інтересів України, її суверенітету, незалежності та цілісності;

формування культури правових відносин, прагнення до дотримання законодавчих норм;

розвиток дієвого самоврядування у секції хортингу та закладі освіти.

Військово-патріотичний напрям включає в себе:

вивчення військової історії та традицій України, знання дат військової слави, бойових і трудових подвигів жителів області в роки різних війни;

збереження військових традицій, зв'язку поколінь захисників Батьківщини, організація зустрічей учнів з ветеранами війни та праці, учасниками локальних військових конфліктів та антитерористичних операцій;

формування позитивного образу Збройних Сил України, готовності до виконання військового обов'язку.

Спортивно-патріотичний напрям. Направлений на розвиток морально-вольових якостей, виховання витривалості, стійкості, мужності, дисциплінованості в процесі занять фізичною культурою і спортом, формування досвіду служіння Вітчизні і готовності до захисту Батьківщини.

Культурно-патріотичний напрям. Направлений на розвиток творчих здібностей учнів хортингу через залучення їх до музичного фольклору, усної народної творчості, народних свят, знайомство зі звичаями і традиціями українського народу.

Концепція військово-патріотичного виховання дітей та молоді засобами хортингу

Загальні положення концепції

Інтеграція України у європейське співтовариство, світові цивілізаційні процеси, стан фактичної війни на сході України визначають освітню стратегію держави щодо організації і проведення військово-патріотичного виховання молодого покоління:

місце і роль військово-патріотичного виховання дітей, учнівської та студентської молоді в загальнодержавній системі підготовки громадян України до військової служби;

мету, завдання, принципи та основні напрями діяльності закладів загальної середньої, професійно-технічної, вищої освіти, дитячих та юнацьких об'єднань з військово-патріотичного виховання дітей, учнівської та студентської молоді;

основні напрями взаємодії закладів загальної середньої, професійно-технічної, вищої освіти, дитячих та юнацьких об'єднань з органами державної влади, органами місцевого самоврядування, громадськими організаціями з військово-патріотичного виховання учнівської молоді;

педагогічні умови військово-патріотичного виховання дітей, учнівської та студентської молоді в закладах загальної середньої, професійно-технічної, вищої освіти, дитячих та юнацьких об'єднаннях.

Дана Концепція є основоположним програмним документом, що визначає державну політику з військово-патріотичного виховання дітей, учнівської та студентської молоді України на період до 2030 року. Це основний керівний документ для практичної діяльності всіх органів, структур і осіб, що організують і здійснюють процес військово-патріотичного виховання дітей, учнівської та студентської молоді.

Концепція визначає об'єкти військово-патріотичного виховання, його ідеологічні, організаційно-педагогічні основи, програмне, нормативне, наукове, інформаційне, кадрове, матеріально-технічне й фінансове забезпечення та систему управління [33–48]. Правовою основою Концепції є Конституція України, закони України «Про основи національної безпеки України», «Про освіту», «Про військовий обов'язок та військову службу», Постанова Кабінету Міністрів України про «Деякі питання військово-патріотичного виховання учнів

загальноосвітніх навчальних закладів», Концепція національно-патріотичного виховання молоді та інші законодавчі акти України.

Актуальність розробки концепції обумовлена складною соціально-політичною ситуацією в Україні, окупацією українських територій і проведенням збройних акцій терористів у східних регіонах нашої держави. Тому здійснення системного підходу до військово-патріотичного виховання дітей та молоді є одним з головних складових національної безпеки України. Дотримання положень концепції дасть змогу оптимізувати військово-патріотичне виховання дітей, учнівської та студентської молоді, суттєво підвищити обороноздатність нашої країни й поліпшити національну безпеку України. Реалізація Концепції забезпечується існуючою кадровою та матеріально-технічною базою, наявною у сфері освіти України, що не потребує значних витрат.

Об'єкти військово-патріотичного виховання в системі хортингу

Об'єктами військово-патріотичного виховання є діти дошкільних закладів, учні загальноосвітніх шкіл та професійно-технічних закладів освіти, студенти вищих закладів освіти [49–62]. Особлива увага приділяється військово-патріотичному вихованню дітей, учнівської та студентської молоді, що навчаються і мешкають у зонах Антитерористичної операції, та інвалідів, які мають фізичні й психічні вади.

Ідеологічні основи військово-патріотичного виховання засобами хортингу

Військово-патріотичне виховання дітей, учнівської та студентської молоді в Україні є невід'ємною частиною системи національної безпеки країни, важливим компонентом гуманітарного виховання дітей і молоді, формування у них патріотичних почуттів, фізичного та морального здоров'я, вдосконалення освітньої, фізичної, психологічної, соціальної та морально-духовної готовності до військової служби в Збройних силах України та інших військових формуваннях. Ідеологічною основою військово-патріотичного виховання дітей, учнівської та студентської молоді є загальнолюдські та гуманістичні цінності, які втілюють демократичні, гуманістичні ідеї стосовно формування, розвитку особистості, а також цілісна сучасна теорія особистісно орієнтованого виховання.

Ця нова освітня гуманістична філософія є альтернативою директивному авторитарному вихованню. У ній обґрунтовано психолого-педагогічні умови, які є основою реалізації особистісно орієнтованого виховання засобами новітніх виховних технологій, формування у суб'єкта здібності і бажання усвідомлювати себе як особистість, культивування цінності іншої людини, досвіду свободи приймати особисті рішення, розроблення національної ідеї у становленні громадянина-патріота України та Програми українського патріотичного виховання дітей та учнівської молоді. Критеріями ефективності військово-патріотичного виховання дітей, учнівської та студентської молоді є рівні їхньої військово-патріотичної вихованості та показники освітньої, фізичної, психологічної, соціальної, морально-духовної готовності до військової служби.

Організаційно-педагогічні основи

Організаційно-педагогічною основою військово-патріотичного виховання дітей учнівської та студентської молоді у закладах загальної середньої, професійно-технічної, вищої освіти є предмет «Фізична культура», навчання на військових кафедрах та військово-патріотична діяльність у процесі позакласної і позашкільної роботи з військово-патріотичного виховання та допризовної підготовки [63–78]. Зміст військово-патріотичного виховання дітей, учнівської та студентської молоді визначається навчальними програмами з предметів

«Захист України» та військових дисциплін закладів вищої освіти, що базуються на принципах прогностичної педагогіки й враховують вікові особливості дошкільників, учнів та студентів і тісно пов'язуються з навчальним матеріалом інших предметів і дисциплін, що формують фізичну, моральну і духовну основу особистості в процесі навчання позакласної та позашкільної роботи з військово-патріотичного виховання.

Мета, завдання і головні напрямки військово-патріотичного виховання дітей та молоді

Мета Концепції військово-патріотичного виховання дітей, учнівської та студентської молоді України полягають у створенні науково-методологічних засад для системної і цілеспрямованої діяльності закладів освіти, органів державної влади і громадськості щодо виховання молодшої людини – громадянина-патріота України, готової розвивати бажання отримати військову професію з метою захисту Батьківщини та служби в Збройних силах України.

Основними завданнями військово-патріотичного виховання дітей, учнівської та студентської молоді є:

підвищення статусу військово-патріотичного виховання в українському суспільстві загалом та в системі освіти зокрема;

підвищення престижу військової служби як виду державної служби, а звідси культивування ставлення до солдата як до державного службовця;

створення спільно з Міністерством оборони України, Міністерством освіти і науки України, Міністерством молоді і спорту України, іншими міністерствами та відомствами, а також органами державної влади та місцевого самоврядування і козацькими громадськими організаціями центрів військово-патріотичного виховання і підготовки до військової служби у всіх регіонах України;

розробка спільно з Міністерством оборони України, Міністерством освіти і науки України, Міністерством молоді і спорту України, іншими міністерствами і відомствами, а також органами державної влади та місцевого самоврядування і козацькими громадськими організаціями Програми військово-патріотичного виховання і підготовки молоді до військової служби;

внесення в державні стандарти повної загальної середньої освіти, змін щодо забезпечення об'єднання предмета «Фізична культура» з предметом «Захист України» в єдину галузь «Військово-патріотичне виховання і фізична культура» з метою підвищення якості військово-патріотичного виховання та фізичної підготовки учнівської молоді в закладах загальної середньої освіти;

організація взаємодії з політичними партіями та громадськими об'єднаннями (у тому числі – козацькими громадськими організаціями) як стратегічними партнерами і союзниками щодо розроблення спільних планів, заходів і проектів з військово-патріотичного виховання;

організація взаємодії з комітетами батьків військовослужбовців (солдатських матерів), сімей загиблих, ветеранськими організаціями з метою створення системи сприяння молодій особистості у підготовці, службі в Збройних силах України і наступній адаптації до цивільного життя;

видання та розповсюдження військово-патріотичної літератури, електронних та друкованих засобів масової інформації, що спеціалізуються на військово-патріотичній тематиці;

створення військово-патріотичних медіа-програм, активне використання можливостей «Інтернету» для роботи з молодіжною аудиторією;

ініціювання наукових досліджень і наукових розробок з військово-патріотичного виховання в закладах загальної середньої, професійно-технічної, вищої освіти;

впровадження в навчальний процес сучасних виховних технологій з військово-патріотичного виховання учнівської молоді;

відродження на нових теоретико-технологічних засадах виховної системи у процесі навчального, позакласного та позашкільного військово-патріотичного виховання дітей, учнівської та студентської молоді;

забезпечення формування в учнівської та студентської молоді освітньої, фізичної, психологічної, соціальної, морально-духовної готовності до військової служби та активної протидії сепаратизму, аморальності, шовінізму, фашизму.

Інформаційне забезпечення реалізації концепції

Особливе значення для інформаційного забезпечення реалізації Концепції, оцінювання ефективності проведених заходів з військово-патріотичного виховання мають показники соціологічних, психологічних та педагогічних досліджень, контентаналізу електронних та друкованих засобів масової інформації [79–92]. Необхідним є також створення єдиної всеукраїнської бази даних громадських організацій, державних установ, спортивних організацій та об'єднань, які займаються військово-патріотичною діяльністю.

Забезпечувати інформаційну підтримку військово-патріотичного виховання передбачається через:

активне використання можливостей відповідних структур (прес-служб, відомчих ЗМІ та ін.) державних органів виконавчої влади та місцевого самоуправління;

розширення соціальної реклами в засобах масової інформації, на біл-бордах, стендах та ін.;

видання книг, брошур, буклетів, газет та інших друкованих видань з питань військово-патріотичного виховання;

участь у виставках, експозиціях на військово-патріотичну тематику, створення власного виставкового фонду з військово-патріотичного виховання;

розширення мережі історичних, військових, краєзнавчих та інших музеїв у закладах загальної середньої, професійно-технічної, вищої освіти України;

створення художніх та документальних кінофільмів на військово-патріотичну тематику;

проведення щорічних конкурсів на кращий журналістський твір на військово-патріотичну тематику;

збільшення присутності медійних матеріалів із військово-патріотичного виховання в глобальній мережі «Інтернет»;

активне використання можливостей форумів, живих журналів, соціальних мереж, розміщення короткометражних роликів про військово-патріотичну діяльність на різних інформаційних порталах, сайтах тощо;

збільшення кількості та тиражів журналів на військову тематику, створення у закладах освіти всіх рівнів музеїв, кімнат бойової слави, стендів військово-патріотичного виховання;

проведення в Україні національної дитячо-юнацької військово-спортивної гри «Хортинг-Патріот» та військово-прикладних видів спорту;

розширення мережі тематичних військово-туристських маршрутів місцями Бойової Слави, спеціалізованих військово-спортивних таборів;

організація взаємодії з виробниками комп'ютерних ігор з метою створення спеціалізованих ігор, присвячених допризовній підготовці, історії військово-патріотичного виховання в Україні.

Механізми реалізації концепції

Реалізацію заходів Концепції передбачається здійснити шляхом:

удосконалення законодавства України про військово-патріотичне виховання, національну безпеку, оборону, освіту, військовий обов'язок та військову службу, інші державні нормативно-правові акти;

аналізу досвіду реалізації, внесення змін та удосконалення концепцій військово-патріотичного виховання інших країн світу;

науково-методичного забезпечення роботи з військово-патріотичного виховання в Україні, розвитку наукових досліджень в цій галузі, введення державних та відомчих премій за кращі наукові розробки з військово-патріотичного виховання (кращий підручник, науковий посібник, краща інформаційна технологія тощо);

здійснення послідовного системного моніторингу реальної практики військово-патріотичного виховання дітей, учнівської та студентської молоді.

Основні етапи та очікувані результати реалізації концепції

На початковому етапі погодити концепцію з усіма зацікавленими державними органами виконавчої влади й затвердити її. Передбачити розробку нової державної Програми військово-патріотичного виховання і підготовки молоді до військової служби в Збройних силах України.

Спільно з державними органами влади, закладами освіти та місцевого самоврядування передбачити розробку типових регіональних програм військово-патріотичного виховання і підготовки молоді до військової служби, які врахують вимоги до регіонів з питань організації підготовки до військової служби.

При розробці зазначених програм першочергову увагу слід приділити найгострішим проблемам стану роботи з військово-патріотичного виховання в закладах загальної середньої, професійно-технічної, вищої освіти, характерних для даного регіону. Слід узгодити ці програми з органами державної влади та місцевого самоврядування.

На початковому етапі необхідно розпочати роботу з розробки нормативів (типових проектів), розміщення наочної агітації в загальноосвітніх, професійно-технічних, вищих закладах освіти, та позашкільних закладах освіти України, розробки спільно із засобами масової інформації передач військово-патріотичної тематики, видання навчально-методичного посібника про світовий та український досвід організації військово-патріотичного виховання.

Необхідно розробити Положення про центри військово-патріотичного виховання та підготовки до військової служби, розпочати роботу з формування таких центрів.

У мережі Інтернет розгорнути активну роботу із залучення молоді до військово-патріотичної діяльності з використанням сучасних інтернет-технологій та комунікацій.

У межах роботи з розробки нових форм і методів роботи з військово-патріотичного виховання до закінчення навчального року провести роботу із загальноосвітніми, професійно-технічними, вищими та позашкільними закладами освіти щодо активного залучення учнівської та студентської молоді до військово-патріотичного виховання [93–99]. Створити прес-центр із

залученням журналістів, які спеціалізуються на питаннях військово-патріотичного виховання та допризовної підготовки молоді.

На другому етапі продовжити здійснення заходів із військово-патріотичного виховання та підготовки молоді до військової служби.

За результатами їх реалізації передбачається:

розробити пілотні проекти створення у всіх регіонах України на місцевому рівні центрів військово-патріотичного виховання та підготовки молоді до військової служби;

об'єднати навколо центрів військово-патріотичного виховання та підготовки молоді до військової служби громадські організації, що займаються військово-патріотичним вихованням молоді, виробити організаційно-правові схеми їх взаємодії;

створити на базі центрів військово-патріотичного виховання та підготовки до військової служби всеукраїнську мережу пошукових загонів;

затвердити спільно з управліннями освітою, органами державної влади та місцевого самоврядування державні програми військово-патріотичного виховання і підготовки молоді до військової служби;

розширити присутність центрів військово-патріотичного виховання та підготовки молоді до військової служби в глобальній мережі «Інтернет»;

завершити роботу зі створення всеукраїнської мережі центрів військово-патріотичного виховання і підготовки до військової служби. На третьому етапі передбачається завершити створення центрів військово-патріотичного виховання та підготовки до військової служби; всеукраїнської системи військово-патріотичного виховання громадян з масовим охопленням дітей, учнівської та студентської молоді.

Основний зміст та послідовність визначення результатів Концепції військово-патріотичного виховання дітей, учнівської та студентської молоді в системі освіти України передбачає: – складання короткого плану аналізу стану військово-патріотичного виховання дітей та молоді та його результатів, розробку методичних матеріалів і документів для його проведення, визначення переліку його найважливіших напрямків, найважливіших заходів і проблем, які необхідно ретельно дослідити;

збирання інформації про стан військово-патріотичного виховання дітей і молоді та його результати, про ефективність проведених заходів та участь у них;

аналіз ефективності роботи безпосередніх організаторів військово-патріотичного виховання, виконання ними окремих завдань, певних функціональних обов'язків тощо;

аналіз ефективності військово-патріотичної виховної роботи з різними категоріями й групами учнівської і студентської молоді. При цьому визначаються як кількісні (кількість заходів, рівень охоплення учасників, класифікація заходів за видами та ін.), так і якісні показники (ефективність заходів, зміна ситуації після їх проведення, заходи, здатні надавати найбільш формуючий, інформаційний, мобілізуючий вплив);

підготовка висновків про стан військово-патріотичного виховання учнівської і студентської молоді та його оцінка, формулювання певних завдань та заходів з його подальшого поліпшення.

У висновках визначаються:

загальна оцінка стану військово-патріотичного виховання дітей, учнівської та студентської молоді й досягнутих результатів, їх порівняння з попереднім періодом;

рівень відповідності проведеної роботи висунутим вимогам, поставленим завданням, наявним можливостям; передові і відстаючі в організації та проведенні основних заходів; невикористані можливості, засоби, упущення, недоліки тощо.

Керівництво військово-патріотичним вихованням засобами хортингу.

Керівництво процесами військово-патріотичного виховання дітей та молоді з боку держави здійснюється органами державної влади через Міністерство оборони України, Міністерство освіти і науки України, Міністерство молоді та спорту України, а також органами місцевого самоврядування та центрами військово-патріотичного виховання і підготовки молоді до військової служби.

Джерела фінансування заходів концепції. Для вирішення поставлених у Концепції завдань передбачається забезпечення послідовного та стабільного збільшення витрат на підтримку заходів з військово-патріотичного виховання, в тому числі й на створення центрів військово-патріотичного виховання і підготовки молоді до військової служби. Фінансування витрат має здійснюватися за рахунок коштів державного й місцевого бюджетів та інших позабюджетних джерел.

Висновок. Таким чином, у даній науковій статті визначено методи забезпечення реалізації програми національно-патріотичного виховання засобами хортингу, метою дослідження є визначення основних характеристик хортингу як чинника формування військово-патріотичних здібностей, національно-патріотичного виховання, фізичної культури та основ здоров'я учнівської молоді та наукове обґрунтування засобів позитивного впливу хортингу, що сприяють вихованню у молоді військово-патріотичних навичок, цінностей здорового способу життя, всебічного розвитку, підвищенню рівня здоров'я за методикою виду спорту хортингу.

Перевірено ефективність психолого-педагогічних умов, організаційних форм і методів, проведено теоретичний аналіз проблеми виховання фізичних якостей, військово-прикладних здібностей, умови застосування оздоровчих, прикладних, загальнорозвивальних і спеціальних фізичних вправ хортингу для підвищення ефективності роботи систем організму.

Отримані результати стануть у нагоді класним керівникам, учителям фізичної культури, керівникам спортивних гуртків і секцій з хортингу, студентам закладів вищої освіти, викладачам закладів вищої освіти з фізичного виховання і спорту під час викладання теорії і методики хортингу, фізичного виховання, спецкурсів учителів у системі післядипломної педагогічної освіти. Матеріали дослідження можуть бути використані на курсах підвищення кваліфікації вчителів фізичної культури та керівників спортивних секцій у системі післядипломної педагогічної освіти, а також під час підготовки навчальних програм, методичних посібників і рекомендацій.

Перспективи подальшого дослідження. Подальша робота над забезпеченням реалізації програми національно-патріотичного виховання засобами хортингу, вивченням основних характеристик хортингу як чинника формування військово-патріотичних здібностей у процесі занять у констатувальному та формуальному експериментах буде детальніше конкретизована в результатах дослідження.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Абраменко М. В. Формування морально-етичних цінностей у процесі занять єдиноборствами / М. В. Абраменко, Е. А. Єрьоменко // Фізична культура і спорт у сучасному суспільстві: тези доповідей Всеукр. наук. практ.-конф., Дніпропетровськ, 23–24 жовтня 1993 р. / Дніпропетровський держ. ін-т фізичної культури і спорту. – Дніпропетровськ : ДДІФКіС, 1993. – С. 18–21.
2. Астахов С. П. Морально-етичне виховання спортсмена-єдиноборця / С. П. Астахов, Е. А. Єрьоменко // Збірник наукових статей. – Дніпропетровськ : ДДІФКіС, 1998. – С. 60–71.
3. Бабурнич С. А. Рекомендації для батьків щодо виховання юного спортсмена хортингу / С. А. Бабурнич, Е. А. Єрьоменко, О. М. Гречаний // Збірник наукових праць. – Київ : Паливода А. В., 2008. – С. 120–138.
4. Бражник П. О. Основні завдання психолого-педагогічного супроводу спортсмена-єдиноборця / П. О. Бражник, Е. А. Єрьоменко // Інноваційні технології фізичної культури і спорту: тези доповідей Міжнар. наук.-практ. конф., Дніпропетровськ, 10–11 листопада 1994 р. / Дніпропетровський держ. ін-т фізичної культури і спорту. – Дніпро : ДДІФКіС, 1994. – Ч. 1. – С. 41–44.
5. Бутенко М. О. Спеціальна акробатика і самостраховки у бойових мистецтвах / М. О. Бутенко, Е. А. Єрьоменко // Збірник наукових статей. – Дніпропетровськ : ДДІФКіС, 1997. – С. 165–177.
6. Вакулич І. Д. Виховання учнів у бойових мистецтвах / І. Д. Вакулич, Е. А. Єрьоменко // Збірник наукових статей. – Дніпропетровськ : ДДІФКіС, 1998. – С. 133–152.
7. Вехтев В. В. Сімейне середовище у вихованні юного спортсмена хортингу / В. В. Вехтев, Е. А. Єрьоменко, О. М. Гречаний // Збірник наукових праць. – Київ : Паливода А. В., 2008. – С. 102–119.
8. Вишницький І. О. Застосування прийомів боротьби у різних видах єдиноборств / І. О. Вишницький, Е. А. Єрьоменко // Збірник наукових статей. – Дніпро : ДДІФКіС, 1996. – С. 57–72.
9. Голубов С. М. Оптимізація фізичного стану і розвитку людини засобами бойового мистецтва / С. М. Голубов, Е. А. Єрьоменко // Фізична культура і спорт у сучасному суспільстві: тези доповідей Всеукр. наук. практ.-конф., Дніпропетровськ, 23–24 жовтня 1993 р. / Дніпропетровський держ. ін-т фізичної культури і спорту. – Дніпропетровськ : ДДІФКіС, 1993. – С. 46–49.
10. Гречаний О. М. Хортинг та його оздоровча програма / О. М. Гречаний, Е. А. Єрьоменко, С. А. Карасевич // Збірник наукових праць. – Київ : Паливода А. В., 2008. – С. 171–183.
11. Гречаний О. М. Хортинг у забезпеченні соціокультурних можливостей людини / О. М. Гречаний, Е. А. Єрьоменко, С. А. Бабурнич // Збірник наукових праць. – Київ : Паливода А. В., 2008. – С. 38–58.
12. Грищенко А. А. Етапи багаторічної підготовки спортсменів у бойовому мистецтві / А. А. Грищенко, Е. А. Єрьоменко // Інноваційні технології фізичної культури і спорту: тези доповідей Міжнар. наук.-практ. конф., Дніпропетровськ, 10–11 листопада 1994 р. / Дніпропетровський держ. ін-т фізичної культури і спорту. – Дніпро : ДДІФКіС, 1994. – Ч. 1. – С. 33–36.
13. Демчук С. Р. Хортинг як рекреаційний засіб оздоровлення людини / С. Р. Демчук, Е. А. Єрьоменко, О. М. Гречаний // Педагогіка хортингу. – К. : Паливода А. В., 2011. – С. 89–107.
14. Дородний Л. М. Оволодіння технікою боксу для успішної тренувальної діяльності у спортивних єдиноборствах / Л. М. Дородний, Е. А. Єрьоменко // Збірник наукових статей. – Дніпро : ДДІФКіС, 1996. – С. 178–185.
15. Дубінський В. М. Система цінностей спортсменів бойових мистецтв / В. М. Дубінський, Е. А. Єрьоменко // Світ єдиноборств. – Дп. : Спортивна орбіта, 2000. – С. 151–162.
16. Едгар В. Л. Вимоги до психомоторики і психічних процесів спортсмена-єдиноборця / В. Л. Едгар, Е. А. Єрьоменко // Збірник наукових статей. – Дніпропетровськ : ДДІФКіС, 1999. – С. 33–43.
17. Ерєменко Э. А. Хортинг – философия украинского единоборца / Э. А. Ерєменко // Боевые искусства – ключи к совершенству. – 2012. – № 6. – С. 4–5.

18. Євтух Г. М. Патріотична складова занять бойовими мистецтвами / Г. М. Євтух, Е. А. Єрмоєнко, В. Д. Каленок // Світ єдиноборств. – Дп. : Спортивна орбіта, 2000. – С. 77–87.
19. Єрмоєнко Е. А. Вивчення школярами способів безпечного падіння і самостраховок хортингу на уроці фізичної культури / Е. А. Єрмоєнко // Педагогіка хортингу : зб. наук. праць / [ред. кол.: Бех І. Д. (голова) та ін.]. – К. : Паливода А. В., 2009. – С. 267–283.
20. Єрмоєнко Е. А. Визначальна функція українського хортингу / Е. А. Єрмоєнко // Збірник наукових праць. – Київ : Паливода А. В., 2008. – С. 159–170.
21. Єрмоєнко Е. А. Відкрита заява Едуарда Єрмоєнка про заснування хортингу – національного виду спорту України 17 липня 2008 року / Е. А. Єрмоєнко // Мін-во України у справах сім'ї, молоді та спорту. Київ : Тренерська рада, 2008. – 7 с.
22. Єрмоєнко Е. А. Військово-прикладний хортинг / Е. А. Єрмоєнко // Збірник наукових праць. – Київ : Паливода А. В., 2008. – С. 206–220.
23. Єрмоєнко Е. А. Всеукраїнські правила змагань з хортингу / Е. А. Єрмоєнко // затвер. Мін-вом України у справах сім'ї, молоді та спорту 19 серпня 2010 р., Київ, 2010. – 88 с.
24. Єрмоєнко Е. А. Декларація хортингу у світі / Е. А. Єрмоєнко // Колегія Мін-ва України у спр. сім, мол. та сп. : Київ, 2008. – 12 с.
25. Єрмоєнко Е. А. Дихальні вправи у системі хортингу / Е. А. Єрмоєнко // Педагогіка хортингу : зб. наук. праць / [ред. кол.: Бех І. Д. (голова) та ін.]. – К. : Паливода А. В., 2009. – С. 170–185.
26. Єрмоєнко Е. А. Етикет хортингу / Е. А. Єрмоєнко // Збірник наукових праць. – Київ : Паливода А. В., 2008. – С. 221–236.
27. Єрмоєнко Е. А. Кваліфікація спортсменів хортингу / Е. А. Єрмоєнко // Збірник наукових праць. – Київ : Паливода А. В., 2008. – С. 194–205.
28. Єрмоєнко Е. А. Медитація в хортингу / Е. А. Єрмоєнко // Педагогіка хортингу : зб. наук. праць / [ред. кол.: Бех І. Д. (голова) та ін.]. – К. : Паливода А. В., 2009. – С. 89–107.
29. Єрмоєнко Е. А. Методика проведення занять з хортингу для дітей / Е. А. Єрмоєнко // Педагогіка хортингу : зб. наук. праць / [ред. кол.: Бех І. Д. (голова) та ін.]. – К. : Паливода А. В., 2009. – С. 302–324.
30. Єрмоєнко Е. А. Міжнародна спортивна програма хортингу / Е. А. Єрмоєнко // К. : Паливода А. В., 2009. – 24 с.
31. Єрмоєнко Е. А. Міжнародні правила змагань з хортингу / Е. А. Єрмоєнко // Київ : МГО «Міжнародна Федерація Хортингу», 2009. – 85 с.
32. Єрмоєнко Е. А. Навчальна програма гурткової (секційної) роботи «Хортинг» для учнів 1–11 класів загальноосвітніх навчальних закладів / Е. А. Єрмоєнко // К. : Паливода А. В., 2012. – 268 с.
33. Єрмоєнко Е. А. Навчальна програма з фізичної культури для загальноосвітніх навчальних закладів. 5–9, 10–11 класи. Варіативний модуль «Хортинг» : навчальне видання / Е. А. Єрмоєнко ; Мін-во України у справах сім'ї, молоді та спорту, Ін-т інновац. технологій і змісту освіти, Українська федерація хортингу. – К., 2011. – 31 с.
34. Єрмоєнко Е. А. Навчальна програма з хортингу для позашкільних навчальних закладів. 8 років навчання / Е. А. Єрмоєнко ; Мін-во України у справах сім'ї, молоді та спорту, Ін-т інновац. технологій і змісту освіти, Українська федерація хортингу. – К., 2012. – 78 с.
35. Єрмоєнко Е. А. Основи викладання елементів хортингу для школярів на уроці фізичної культури / Е. А. Єрмоєнко // Педагогіка хортингу : зб. наук. праць / [ред. кол.: Бех І. Д. (голова) та ін.]. – К. : Паливода А. В., 2009. – С. 236–250.
36. Єрмоєнко Е. А. Особливості викладання хортингу для дітей 5 років / Е. А. Єрмоєнко // Збірник наукових праць. – Київ : Паливода А. В., 2008. – С. 259–273.
37. Єрмоєнко Е. А. Принципи виконання й методика вивчення базових технічних елементів хортингу: методичний посібник / Е. А. Єрмоєнко // К. : Паливода А. В., 2009. – 87 с.
38. Єрмоєнко Е. А. Робоча програма навчально-тренувальних занять з хортингу / Е. А. Єрмоєнко // К. : Нац. ун-т фізичного виховання і спорту України, 2009. – 49 с.
39. Єрмоєнко Е. А. Робоча програма фізкультурно-оздоровчих занять з хортингу для дітей / Е. А. Єрмоєнко // К. : Нац. ун-т фізичного виховання і спорту України, 2009. – 32 с.

40. Єрмоєнко Е. А. Руховий режим спортсмена хортингу / Е. А. Єрмоєнко // Педагогіка хортингу : зб. наук. праць / [ред. кол.: Бех І. Д. (голова) та ін.]. – К. : Паливода А. В., 2009. – С. 26–46.
41. Єрмоєнко Е. А. Символіка хортингу / Е. А. Єрмоєнко // Збірник наукових праць. – Київ : Паливода А. В., 2008. – С. 237–246.
42. Єрмоєнко Е. А. Спортивний напрям українського хортингу / Е. А. Єрмоєнко // Збірник наукових праць. – Київ : Паливода А. В., 2008. – С. 184–193.
43. Єрмоєнко Е. А. Статут Всеукраїнської громадської організації «Українська Федерація хортингу» / Е. А. Єрмоєнко // зареєстр. Мін-вом юстиції України 25 березня 2009 р., Київ. 2009. – 25 с.
44. Єрмоєнко Е. А. Статут Міжнародної громадської організації «Міжнародна Федерація Хортингу» / Е. А. Єрмоєнко // зареєстр. Мін-вом юстиції України 06 липня 2009 р., Київ. 2009. – 25 с.
45. Єрмоєнко Е. А. Тренування в хортингу: навчально-методичний посібник / Е. А. Єрмоєнко // К. : Паливода А. В., 2009. – 227 с.
46. Єрмоєнко Е. А. Умови підвищення рівня фізичної підготовленості спортсменів хортингу різних вікових груп / Е. А. Єрмоєнко // Педагогіка хортингу : зб. наук. праць / [ред. кол.: Бех І. Д. (голова) та ін.]. – К. : Паливода А. В., 2009. – С. 218–235.
47. Єрмоєнко Е. А. Фізичне навантаження юних спортсменів хортингу старшого дошкільного та молодшого шкільного віку / Е. А. Єрмоєнко // Педагогіка хортингу : зб. наук. праць / [ред. кол.: Бех І. Д. (голова) та ін.]. – К. : Паливода А. В., 2009. – С. 203–217.
48. Єрмоєнко Е. А. Характеристика програми навчання з хортингу для дітей та молоді / Е. А. Єрмоєнко // Сучасний виховний процес: сутність та інноваційний потенціал : матеріали звіт. наук.-практ. конф. Ін-ту проблем виховання НАПН України за 2012 рік / [За ред. О. В. Сухомлинської, І. Д. Бега, Г. П. Пустовіта, О. В. Мельника ; літ. ред. І. П. Білоцерківець]. – Івано-Франківськ: НАІР, 2013. – Вип. 3. – С. 391–394.
49. Єрмоєнко Е. А. Хортинг. Навчальна програма для дитячо-юнацьких спортивних шкіл : навчальне видання / Е. А. Єрмоєнко ; Мін-во України у справах сім'ї, молоді та спорту, Українська федерація хортингу. – К. : Паливода А. В., 2010. – 108 с.
50. Єрмоєнко Е. А. Хортинг. Робоча програма та методичні плани навчально-тренувальної роботи для громадських організацій фізкультурно-спортивного спрямування та спортивних клубів, груп різних форм власності / Е. А. Єрмоєнко ; Мін-во України у справах сім'ї молоді та спорту, Українська федерація хортингу. – К. : ВГО «Українська Федерація Хортингу», 2011. – 40 с.
51. Єрмоєнко Е. А. Хортинг : навчальна програма гурткової (секційної) роботи для учнів 1–11 класів загальноосвітніх навчальних закладів / Єрмоєнко Едуард Анатолійович. – Київ : Паливода А. В., 2012. – 268 с.
52. Єрмоєнко Е. А. Хортинг для оздоровлення людей / Е. А. Єрмоєнко // Збірник наукових праць. – Київ : Паливода А. В., 2008. – С. 5–18.
53. Єрмоєнко Е. А. Хортинг і біологічний потенціал спортсменів / Е. А. Єрмоєнко // Педагогіка хортингу : зб. наук. праць / [ред. кол.: Бех І. Д. (голова) та ін.]. – К. : Паливода А. В., 2009. – С. 68–88.
54. Єрмоєнко Е. А. Хортинг і здоровий спосіб життя / Е. А. Єрмоєнко // Педагогіка хортингу : зб. наук. праць / [ред. кол.: Бех І. Д. (голова) та ін.]. – К. : Паливода А. В., 2009. – С. 5–25.
55. Єрмоєнко Е. А. Хортинг і мотивація учнів до спортивних занять / Е. А. Єрмоєнко // Збірник наукових праць. – Київ : Паливода А. В., 2008. – С. 59–74.
56. Єрмоєнко Е. А. Хортинг на уроці фізичної культури в школі / Е. А. Єрмоєнко // Педагогіка хортингу : зб. наук. праць / [ред. кол.: Бех І. Д. (голова) та ін.]. – К. : Паливода А. В., 2009. – С. 251–266.
57. Єрмоєнко Е. А. Хортинг та оцінка перспективності спортсменів / Е. А. Єрмоєнко // Збірник наукових праць. – Київ : Паливода А. В., 2008. – С. 75–101.
58. Єрмоєнко Е. А. Цінності спортсмена хортингу / Е. А. Єрмоєнко // Збірник наукових праць. – Київ : Паливода А. В., 2008. – С. 19–37.
59. Жданов В. А. Мотивація учнівської молоді для занять бойовими мистецтвами / В. А. Жданов, Е. А. Єрмоєнко // Фізична культура і спорт у сучасному суспільстві: тези доповідей Всеукр. наук. практ.-конф., Дніпропетровськ, 23–24 жовтня 1993 р. /

- Дніпропетровський держ. ін-т фізичної культури і спорту. – Дніпропетровськ : ДДІФКіС, 1993. – Ч. 2. – С. 30–33.
60. Здібний В. М. Освоєння прийомів самозахисту у процесі занять бойовими мистецтвами / В. М. Здібний, Е. А. Єрмоєнко, Д. С. Коротчук // Збірник наукових статей. – Дніпропетровськ : ДДІФКіС, 1998. – С. 26–38.
61. Зурабов І. Ш. Спрямованість рухових завдань спортсмена-єдиноборця / І. Ш. Зурабов, Е. А. Єрмоєнко // Збірник наукових статей. – Дніпропетровськ : ДДІФКіС, 1998. – С. 165–181.
62. Івашковський В. В. Хортинг як навчально-наукова дисципліна / В. В. Івашковський, Е. А. Єрмоєнко, С. А. Карасевич // Педагогіка хортингу : зб. наук. праць. – К. : Паливода А. В., 2010. – С. 154–169.
63. Ільницький І. Р. Хортинг та організація навчання / І. Р. Ільницький, Е. А. Єрмоєнко, С. А. Бабурнич // Збірник наукових праць. – Київ : Паливода А. В., 2008. – С. 247–258.
64. Карасевич С. А. Педагогічне покликання тренера з хортингу / С. А. Карасевич, Е. А. Єрмоєнко, В. В. Вехтєв // Збірник наукових праць. – Київ : Паливода А. В., 2008. – С. 139–158.
65. Кацнельсон І. Є. Проведення туристичного походу як засобу військово-спортивної підготовки єдиноборців / І. Є. Кацнельсон, Е. А. Єрмоєнко // Збірник наукових статей. – Дніпропетровськ : ДДІФКіС, 1995. – С. 43–52.
66. Кіблицький Р. В. Морально-ціннісні орієнтації хортингіста / Р. В. Кіблицький, Е. А. Єрмоєнко, С. А. Карасевич // Збірник наукових праць. – Київ : Паливода А. В., 2008. – С. 274–288.
67. Кукушкін К. М. Складові здорового способу життя людини, яка займається хортингом / К. М. Кукушкін, Е. А. Єрмоєнко, О. М. Гречаний // Педагогіка хортингу : зб. наук. праць. – К. : Паливода А. В., 2010. – С. 88–106.
68. Куцкір М. С. Принципи виховання системних вольових якостей спортсменів хортингу / М. С. Куцкір, Е. А. Єрмоєнко, О. М. Гречаний // Педагогіка хортингу : зб. наук. праць / [ред. кол.: Бех І. Д. (голова) та ін.]. – К. : Паливода А. В., 2009. – С. 108–126.
69. Лисенко І. П. Формування вольових рис характеру юного спортсмена засобами бойового мистецтва / І. П. Лисенко, Е. А. Єрмоєнко // Інноваційні технології фізичної культури і спорту: тези доповідей Міжнар. наук.-практ. конф., Дніпропетровськ, 10–11 листопада 1994 р. / Дніпропетровський держ. ін-т фізичної культури і спорту. – Дніпро : ДДІФКіС, 1994. – Ч. 1. – С. 45–48.
70. Листопад В. С. Військово-патріотичне виховання у спортивних єдиноборствах / В. С. Листопад, Е. А. Єрмоєнко // Збірник наукових статей. – Дніпропетровськ : ДДІФКіС, 1995. – С. 53–70.
71. Лохманов С. С. Захвати в єдиноборствах / С. С. Лохманов, Е. А. Єрмоєнко // Збірник наукових статей. – Дніпропетровськ : ДДІФКіС, 1997. – С. 60–77.
72. Мартиненко М. Д. Психологічні настанови спеціалізації бойового мистецтва / М. Д. Мартиненко, Е. А. Єрмоєнко // Фізична культура і спорт у сучасному суспільстві: тези доповідей Всеукр. наук. практи.-конф., Дніпропетровськ, 23–24 жовтня 1993 р. / Дніпропетровський держ. ін-т фізичної культури і спорту. – Дніпропетровськ : ДДІФКіС, 1993. – Ч. 2. – С. 70–73.
73. Мастерук Д. А. Поняття базової техніки бойового мистецтва / Д. А. Мастерук, Е. А. Єрмоєнко // Фізична культура і спорт у сучасному суспільстві: тези доповідей Всеукр. наук. практи.-конф., Дніпропетровськ, 23–24 жовтня 1993 р. / Дніпропетровський держ. ін-т фізичної культури і спорту. – Дніпропетровськ : ДДІФКіС, 1993. – Ч. 2. – С. 62–65.
74. Митрофанов О. С. Методика розвитку сили та швидко-силових здібностей хортингістів / О. С. Митрофанов, Е. А. Єрмоєнко, С. В. П'ятіков // Педагогіка хортингу. – К. : Паливода А. В., 2011. – С. 245–261.
75. Мірчев Д. В. Реалізація навчальних завдань спортсменів хортингу / Д. В. Мірчев, Е. А. Єрмоєнко, В. В. Вехтєв // Педагогіка хортингу. – К. : Паливода А. В., 2011. – С. 129–143.
76. Нетребко О. В. Режим раціонального харчування спортсмена-єдиноборця / О. В. Нетребко, Е. А. Єрмоєнко // Фізична культура і спорт у сучасному суспільстві: тези доповідей Всеукр. наук. практи.-конф., Дніпропетровськ, 23–24 жовтня 1993 р. / Дніпропетровський держ. ін-т фізичної культури і спорту. – Дніпропетровськ : ДДІФКіС, 1993. – Ч. 2. – С. 38–41.

77. Одарич П. А. Залучення школярів до здорового способу життя засобами бойового мистецтва / П. А. Одарич, Е. А. Єрмоєнко // Фізична культура і спорт у сучасному суспільстві: тези доповідей Всеукр. наук. практ.-конф., Дніпропетровськ, 23–24 жовтня 1993 р. / Дніпропетровський держ. ін-т фізичної культури і спорту. – Дніпропетровськ : ДДІФКіС, 1993. – Ч. 2. – С. 50–53.
78. Одновол С. О. Медико-фізіологічні чинники оздоровчої рухової активності хортингістів / С. О. Одновол, Е. А. Єрмоєнко, О. М. Гречаний // Педагогіка хортингу : зб. наук. праць. – К. : Паливода А. В., 2010. – С. 107–126.
79. Пеньков Ю. М. Поведінкові звички і психофізична саморегуляція спортсмена хортингу / Ю. М. Пеньков, Е. А. Єрмоєнко, О. М. Гречаний // Педагогіка хортингу. – К. : Паливода А. В., 2011. – С. 108–128.
80. Плеханов В. В. Розвиток спритності у спортсменів хортингу / В. В. Плеханов, Е. А. Єрмоєнко, О. М. Гречаний // Педагогіка хортингу : зб. наук. праць / [ред. кол.: Бех І. Д. (голова) та ін.]. – К. : Паливода А. В., 2009. – С. 127–148.
81. Плиска В. І. Фізичні навантаження в системі бойових мистецтв / В. І. Плиска, Е. А. Єрмоєнко // Збірник наукових статей. – Дніпропетровськ : ДДІФКіС, 1998. – С. 39–51.
82. П'ятиков С. В. Український хортинг як засіб освоєння системи національно-патріотичних цінностей / С. В. П'ятиков, Е. А. Єрмоєнко, С. А. Бабурнич // Педагогіка хортингу : зб. наук. праць. – К. : Паливода А. В., 2010. – С. 36–52.
83. Рибалко В. Б. Основи безпеки життєдіяльності спортсменів хортингу / В. Б. Рибалко, Е. А. Єрмоєнко, С. А. Бабурнич // Педагогіка хортингу : зб. наук. праць / [ред. кол.: Бех І. Д. (голова) та ін.]. – К. : Паливода А. В., 2009. – С. 47–67.
84. Семигал О. М. Оцінка фізичного стану та нормування навантаження спортсменів хортингу / О. М. Семигал, Е. А. Єрмоєнко, С. А. Карасевич // Педагогіка хортингу : зб. наук. праць / [ред. кол.: Бех І. Д. (голова) та ін.]. – К. : Паливода А. В., 2009. – С. 186–202.
85. Сікан В. Ю. Технології здоров'язбереження у методиці хортингу / В. Ю. Сікан, Е. А. Єрмоєнко, С. А. Бабурнич // Педагогіка хортингу : зб. наук. праць / [ред. кол.: Бех І. Д. (голова) та ін.]. – К. : Паливода А. В., 2009. – С. 284–301.
86. Степанюк А. В. Планування та організація навчально-виховного процесу з хортингу / А. В. Степанюк, Е. А. Єрмоєнко, В. В. Вехтєв // Педагогіка хортингу : зб. наук. праць / [ред. кол.: Бех І. Д. (голова) та ін.]. – К. : Паливода А. В., 2009. – С. 325–338.
87. Трошин І. Л. Військово-спортивна підготовка школярів, які займаються бойовими мистецтвами / І. Л. Трошин, Е. А. Єрмоєнко // Збірник наукових статей. – Дніпропетровськ : ДДІФКіС, 1997. – С. 138–154.
88. Удовенко В. Р. Організація діяльності дітей у спортивній секції з бойового мистецтва / В. Р. Удовенко, Е. А. Єрмоєнко // Інноваційні технології фізичної культури і спорту: тези доповідей Міжнар. наук.-практ. конф., Дніпропетровськ, 10–11 листопада 1994 р. / Дніпропетровський держ. ін-т фізичної культури і спорту. – Дніпро : ДДІФКіС, 1994. – Ч. 1. – С. 5–8.
89. Федорчук С. Я. Фізичне самовдосконалення учнів засобами бойових мистецтв / С. Я. Федорчук, Е. А. Єрмоєнко // Збірник наукових статей. – Дніпропетровськ : ДДІФКіС, 1999. – С. 150–159.
90. Хоменко К. М. Виховання фізичної культури студентів засобами спортивних єдиноборств / К. М. Хоменко, Е. А. Єрмоєнко // Збірник наукових статей. – Дніпропетровськ : ДДІФКіС, 1999. – С. 80–90.
91. Цимбал В. О. Бойове мистецтво українців як продукт історичних умов розвитку суспільства / В. О. Цимбал, Е. А. Єрмоєнко // Інноваційні технології фізичної культури і спорту: тези доповідей Міжнар. наук.-практ. конф., Дніпропетровськ, 10–11 листопада 1994 р. / Дніпропетровський держ. ін-т фізичної культури і спорту. – Дніпро : ДДІФКіС, 1994. – Ч. 1. – С. 13–16.
92. Черненко В. С. Витоки і подальший розвиток бойового мистецтва в Україні / В. С. Черненко, Е. А. Єрмоєнко // Інноваційні технології фізичної культури і спорту: тези доповідей Міжнар. наук.-практ. конф., Дніпропетровськ, 10–11 листопада 1994 р. / Дніпропетровський держ. ін-т фізичної культури і спорту. – Дніпро : ДДІФКіС, 1994. – Ч. 1. – С. 21–24.

93. Шевчук В. С. Оздоровча дихальна гімнастика хортингу для дітей / В. С. Шевчук, Е. А. Єрмоєнко, В. В. Вехтєв // Педагогіка хортингу : зб. наук. праць / [ред. кол.: Бєх І. Д. (голова) та ін.]. – К. : Паливода А. В., 2009. – С. 149–169.

94. Шило О. М. Фізичне і морально-психологічне становлення особистості засобами хортингу / О. М. Шило, Е. А. Єрмоєнко, В. В. Вехтєв // Педагогіка хортингу : зб. наук. праць. – К. : Паливода А. В., 2010. – С. 127–140.

95. Шишко А. П. Формування інтересу учнів до занять хортингом / А. П. Шишко, Е. А. Єрмоєнко, С. А. Карасєвич // Педагогіка хортингу. – К. : Паливода А. В., 2011. – С. 144–157.

96. Шукалюк Ю. С. Зміст програми занять з хортингу для підлітків 12–13 років / Ю. С. Шукалюк, Е. А. Єрмоєнко, В. В. Вехтєв // Педагогіка хортингу : зб. наук. праць. – К. : Паливода А. В., 2010. – С. 290–309.

97. Шульга А. В. Програма занять з хортингу для юних спортсменів 8–9 років / А. В. Шульга, Е. А. Єрмоєнко, С. А. Бабурнич // Педагогіка хортингу : зб. наук. праць. – К. : Паливода А. В., 2010. – С. 254–271.

98. Щєрбаков В. С. Патріотичне виховання спортсмена-єдиноборця / В. С. Щєрбаков, Е. А. Єрмоєнко // Світ єдиноборств. – Дп. : Спортивна орбіта, 2000. – С. 36–47.

99. Юрченко С. Д. Форми і види занять фізичною культурою / С. Д. Юрченко, Е. А. Єрмоєнко // Фізична культура і спорт у сучасному суспільстві: тези доповідей Всеукр. наук. практ.-конф., Дніпропетровськ, 23–24 жовтня 1993 р. / Дніпропетровський держ. ін-т фізичної культури і спорту. – Дніпропетровськ : ДДІФКіС, 1993. – Ч. 2. – С. 22–25.

Poltoratskyi S. S., Yeromenko E. A., Vekhtev V. V.

Methods of military-patriotic education of hortingists

Abstract. *This scientific article characterizes the methods of military-patriotic education of hortingists, identifies priority areas of national-patriotic education of the individual in the system of horting, describes methods of implementing the program of national-patriotic education by horting, the purpose of the study is to determine the main characteristics of horting as a factor, national-patriotic education, physical culture and basics of health of student youth and scientific substantiation of means of positive influence of horting promoting education in youth of military-patriotic skills, values of a healthy way of life, comprehensive development, increase of health level by a sports technique horting. The effectiveness of psychological and pedagogical conditions, organizational forms and methods is checked, the theoretical analysis of the problem of education of physical qualities, military-applied abilities, conditions of application of health-improving, applied, general developmental and special physical exercises of horting for increase of efficiency of body systems is carried out. The material on the concept and approaches to the classification of physical exercises and methods of horting for athletes of student age is presented. The effectiveness of the implemented pedagogical system of national-patriotic education, formation of military-patriotic abilities, physical culture and basics of health of student youth by means of horting, values to health and avoidance of bad habits was experimentally tested. The results of the research on the formation of military-applied abilities, values of healthy life and efficiency of organizational forms of national-patriotic education, sports discipline in the process of horting in the educational process of educational institutions are presented.*

Key words: *methods of military-patriotic education, hortingists, national-patriotic education, military-patriotic abilities, horting, readiness to defend Ukraine.*

Наукове видання

ПЕДАГОГІКА ХОРТИНГУ

(українською, російською та англійською мовами)

Збірник наукових праць

Засновано в 2009 р.

*Літературний редактор Ю. Г. Морозов
Англомовний редактор О. О. Бережний
Технічний редактор Ю. С. Стіпон
Дизайн обкладинки Ю. О. Ліщук*

*Відповідальний секретар збірника,
науковий редактор
і комп'ютерна верстка О. М. Гречаний*

Підписано до друку 11.12.2012 р.
Формат 84x108/16
Умов. друк. арк. 30,77

Папір офсетний
Друк офсетний
Гарнітура Times

Зам. № 0172
Наклад 300 пр.

Видавець – Паливода Алла Володимирівна
03061, м. Київ, пр-т Відрадний, 95/Е; тел./факс (044) 351-21-91
Свідоцтво про внесення суб'єкта видавничої справи до Державного реєстру видавців, виготівників
і розповсюджувачів видавничої продукції (серія ДК № 283 від 18.12.2000 р.)

Віддруковано в друкарні ФОП ПАЛИВОДА А. В.
03061, м. Київ, пр-т Відрадний, 95/Е; тел./факс (044) 351-21-90